

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

04 decembrie

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Ion Guzun,

Judecători – Liliana Catan, Victor Boico, Anatolie Țurcan, Iurie Bejenaru,

juducând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Ghenadie Odobescu în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

*Ghețu Artur XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

- în instanța de fond de la 05.04.2011 până la 10.10.2011;
- în instanța de apel de la 11.11.2011 până la 14.03.2012;
- instanța de recurs de la 31.05.2012 până la 04.10.2012;
- instanța de apel de la 05.12.2012 până la 29.04.2015;
- instanța de recurs de la 22.07.2015 până la 02.02.2016;
- instanța de apel de la 29.02.2016 până la 30.05.2018;
- instanța de recurs de la 31.07.2018 până la 04.12.2018

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 10 octombrie 2011, Artur Ghețu a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Artur Ghețu a fost învinuit de faptul că, în perioada lunii iulie-august 2010, folosindu-se de încrederea obținută în rezultatul relațiilor dintre el și Rodica Mohoreanu, pe care a ajutat-o, folosindu-se de funcția deținută de specialist în percepere fiscală din cadrul Primăriei Edineț la obținerea documentelor necesare pentru vinderea bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXXXX situate în XXXXX, având ca scop însușirea prin abuz de

încredere, a însușit de la Rodica Mohoreanu suma de 23 000 lei, pe care victima i-a transmis benevol sub influența înșelăciunii lui Artur Ghețu de acordare a sumei respective cu titlu de împrumut, deși el încă la momentul primirii banilor avea drept scop însușirea lor și nu intenționa să-i restituie. La propunerea lui Rodica Mohoreanu de a constata împrumutul printr-un înscris sub semnătură privată - recipisă, A. Ghețu a declarat că trebuie să aibă încredere în el.

Continuându-și activitatea infracțională A. Ghețu, cunoscând faptul că cumpărătorul bunurilor imobile situate în XXXXX, Aliona Litra nu a achitat integral prețul, la 04 septembrie 2010, s-a întâlnit cu ea și, prezentându-i informația denaturată, precum că a vorbit cu Rodica Mohoreanu, prin înșelăciune a luat de la A. Litra suma de 24 000 lei, pe care a însușit-o.

Tot el, în una din zilele lunii septembrie 2010, nestabilită de către organul de urmărire penală, a mai însușit prin abuz de încredere suma de 1 000 lei, pe care Rodica Mohoreanu i-a dat-o pentru ca el să o transmită lui Vasile Leondari, față de care avea această datorie.

În rezultatul acțiunilor de escrocherie din partea lui Artur Ghețu lui Rodica Mohoreanu i-a fost cauzat un prejudiciu material considerabil în sumă de 48 000 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Artur Ghețu să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale, iar în baza art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin cumulul parțial al pedepselor, a-i stabili pedeapsa definitivă de 1 200 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe un termen de 3 ani. Totodată, acțiunea civilă înaintată de partea vătămată R. Mohoreanu să fie admisă.

3.1. Apel a declarat partea vătămată R. Mohoreanu, care a indicat că sentința este ilegală și urmează a fi casată, cu pronunțarea unei hotărâri de condamnare a inculpatului la o pedeapsă cu executarea reală, cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate. Probele administrate confirmă vinovăția lui A. Ghețu, însă instanța a dat probelor o apreciere greșită. Mai mult, inculpatul a însușit anterior, prin metode similare, bani și de la alte persoane, pentru care a fost pedepsit penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 martie 2012, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate.

Instanța de apel a conchis că, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor, just ajungând la concluzia privind nevinovăția lui A. Ghețu.

5. Decizia nominalizată a fost contestată cu recurs ordinar de către procuror, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a solicitat, casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 04 octombrie 2012, recursul declarat de către procuror a fost admis, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată, pe motiv că instanța de apel nu a respectat prevederile art. 413 alin. (3) Cod de procedură penală, în sensul că, nu a acordat procurorului posibilitatea de a prezenta probe suplimentare în sprijinul învinuirii înaintate lui A. Ghețu, încălcându-se principiul contradictorialității în procesul penal, ceea ce s-a reflectat asupra soluției adoptate.

7. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 29 aprilie 2015, au fost respinse, ca nefondate apelurile declarate.

Instanța de apel, a menționat că instanța de fond în conformitate cu cerințele legii, efectuând o analiză amplă a probelor cercetate sub toate aspectele, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității lor, corect a ajuns la concluzia de nevinovăție a lui Artur Ghețu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal.

8. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul și partea vătămată R. Mohorau, care au solicitat:

- procurorul, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârii contestate cu dispunerea rejudecării cauzei. Recurentul consideră că instanța de apel, contrar prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală, ilegal a adoptat o decizie de menținere a sentinței, prin care a dat prioritate depozițiilor inculpatului, care a negat vinovăția sa, neapreciind declarațiile martorilor, expertizelor tehnico-științifice, limitându-se la criticarea probelor prezentate de acuzare.

- partea vătămată, a solicitat casarea hotărârilor contestate și pronunțarea unei hotărâri de condamnare a inculpatului. A menționat că instanțele judecătorești au pus la baza soluției de achitare doar declarațiile inculpatului și raportul expertizei grafoscopice din 23.12.2014, potrivit căreia cuvântul „Artur” nu s-a putut stabili cine l-a scris.

9. Prin decizia din 02 februarie 2016, Colegiul penal lărgit a Curții Supreme de Justiție a admis recursurile ordinare declarate de către procuror și partea

vătămată R. Mohoreanu, și a dispus rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță într-un alt complet de judecată.

Instanța de recurs ordinar a constatat că instanța de apel eronat a indicat că probele administrate în respectiva cauză penală nu confirmă vinovăția inculpatului, fără să aprecieze fiecare probă în parte și să se pronunțe asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora. Mai mult, instanța de recurs ordinar a menționat că, instanța de apel pripit și-a motivat soluția de menținere a achitării lui Artur Ghețu, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 mai 2018, au fost admise apelurile declarate de către procuror și partea vătămată, casată sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Ghețu Artur XXXXX, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal (în redacția Legii nr. 958-XV din 18.04.2002) stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către Rodica Moroheanu, și s-a dispus încasarea de la Artur Ghețu în beneficul părții vătămate a sumei de 48 000 lei.

10.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat că, instanța de fond dispunând achitarea lui Artur Ghețu pe motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, a dat o apreciere unilaterală probelor cercetate în cadrul ședinței judiciare, ignorând totalmente probele administrate în respectiva cauză penală, care cu certitudine dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Astfel, instanța de apel a conchis că, instanța de fond a judecat unilateral și superficial cauza, în lipsa unei cercetări obiective a probelor acuzării. La emiterea sentinței, instanța trebuia să îndeplinească cerințele prevăzute de art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute de art. 385 Cod de procedură penală. Instanța de fond la adoptarea sentinței a ignorat respectarea prevederilor procesual penale și anume; *dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea*. Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că soluția adoptată de către instanța de fond privind achitarea lui Artur Ghețu, pe motiv că

nu s-a constatat fapta infracțiunii, este nemotivată prin prisma probelor administrate în cauză.

Totodată, instanța de apel a menționat că, instanța de fond achitându-l pe Artur Ghețu, nejustificat a neglijat și a redus valoarea probelor prezentate de către partea acuzării și cercetate în ședința.

Instanța de apel a constatat că, Artur Ghețu în perioada lunii iulie-august 2010, folosindu-se de încrederea obținută în rezultatul relațiilor dintre acesta și Rodica Mohoreanu, pe care a ajutat-o, folosindu-se de funcția deținută de specialist în percepere fiscală din cadrul Primăriei Edineț, la obținerea documentelor necesare pentru vinderea bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXXXX situate în XXXXX, având ca scop însușirea prin abuz de încredere, a însușit de la Rodica Mohoreanu suma de 23 000 lei, pe care victima i-a transmis benevol sub influența înșelăciunii lui Artur Ghețu de acordare a sumei respective cu titlu de împrumut, deși el încă la momentul primirii banilor avea drept scop însușirea lor și nu intenționa să-i restituie. La propunerea lui Rodica Mohoreanu de a constata împrumutul printr-un înscris sub semnătură privată - recipisă, A. Ghețu a declarat că trebuie să aibă încredere în el.

Continuându-și activitatea infracțională A. Ghețu, cunoscând faptul că cumpărătorul bunurilor imobile situate în XXXXX, Aliona Litra nu a achitat integral prețul, la 04 septembrie 2010, s-a întâlnit cu ultima și, prezentându-i informația denaturată, precum că a vorbit cu Rodica Mohoreanu, prin înșelăciune a luat de la A. Litra suma de 24 000 lei, pe care a însușit-o.

Tot el, în una din zilele lunii septembrie 2010, nestabilită de către organul de urmărire penală, a mai însușit prin abuz de încredere suma de 1 000 lei, pe care Rodica Mohoreanu i-a dat-o pentru ca el să o transmită lui Vasile Leondari, față de care avea această datorie.

În rezultatul acțiunilor de escrocherie din partea lui Artur Ghețu, lui Rodica Mohoreanu i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 48 000 lei, al cărui caracter conform art. 126 alin. (2) Cod penal, pentru victimă este considerabil.

Astfel cercetarea suplimentară, obiectivă și multilaterală a probelor administrate în prezenta cauză, dovedesc comiterea de către inculpatul Artur Ghețu a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal „escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere săvârșită cu cauzarea de daune considerabile cu folosirea situației de serviciu” (în redacția Legii nr.985-XV din 18.04.2002).

În confirmarea acestei concluzii, instanța de apel a reținut în calitate de probe, date citirii de partea acuzării în cadrul examinării cauzei în ședințele instanței de apel: *plângerea lui Rodica Mohoreanu din 29.12.2010 (Vol.I, f.d.2); ordonanța privind efectuarea ridicării de obiecte și documente din 19.01.2011 (Vol.I, f.d.12-13); ordonanța de recunoaștere drept corpuri delictive din 19.01.2011 (Vol.I, f.d.15); plângerea lui Rodica Mohoreanu din 08.02.2011 (Vol.I, f.d.27); procesul-verbal de colectare a mostrelor pentru cercetare comparativă din 25.02.2011 (Vol.I, f.d.33); declarațiile lui Rodica Mohoreanu din 14.07.2011 (Vol.I, f.d.66-67); declarațiile martorului Vladimir Leondari din 14.09.2011 (Vol.I, f.d.75); declarațiile martorului Aliona Litra din 14.09.2011 (Vol.I, f.d.76); declarațiile părții vătămate Rodica Mohoreanu din 14.09.2011 (Vol.I, f.d.77); declarațiile suplimentare ale părții vătămate Rodica Mohoreanu din 27.09.2011 (Vol.I, f.d.84); declarațiile inculpatului Ghețu Artur din 27.09.2011 (Vol.I, f.d.87-88); copia Contractului de vânzare-cumpărare 10.07.2010 (Vol.I, f.d.94); declarațiile părții vătămate Rodica Mohoreanu din 10.10.2011 (Vol.I, f.d.96); copia Deciziei Curții de Apel Bălți în privința lui Ghețu Artur și Ghețu Ruslan din 22.06.2011 (Vol.I, f.d.78-83); raport de expertiză nr.1359 din 25.04.2013 (Vol.I, f.d.256-257); declarațiilor părții vătămate Rodica Mohoreanu în instanța de apel (Vol.II, f.d.29-31) și raportul de expertiză nr.5815 din 23.12.2014 (Vol.II, f.d.40-41).*

Tot în ședința instanței de apel, acuzarea a solicitat să fie date citirii declarațiilor martorului Aurel Breabin din 14.07.2011 (Vol.I, f.d.75), la fel a făcut trimitere și avocatul Stela Sandu prezentând următoarea probă scrisă: declarațiile martorului Litra Aliona din 14.09.2011 (Vol.I, f.d.76).

Astfel, instanța de apel a conchisă că, că probele administrate cu certitudine confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal.

Veridicitatea declarațiilor părții vătămate Rodica Mohoreanu, privind încrederea pe care a avut-o în inculpat au fost confirmate prin declarațiile martorilor Aurel Brabin, Valeriu Leondari și Aliona Litra, ultima declarând că la pregătirea actelor necesare pentru vânzarea bunurilor imobile, la autentificarea tranzacției și la transmiterea banilor a participat și Artur Ghețu, tot el i-a transmis lui Aliona Litra și cheile de la depozitele procurate, astfel fiind combătute declarațiile inculpatului precum că cu Rodica Mohoreanu nu a avut nici un fel de relații.

Subsecvent, instanța de apel a menționat că, instanța de judecată eronat a apreciat declarațiile martorului Aliona Litra, care a declarat că banii au fost transmiși părții vătămate Rodica Mohoreanu în două rate, una în sumă de 500 000

lei prin transfer, iar cealaltă rată în fața notarului la data autentificării contractului. Atât contractul de vânzare - cumpărare, în care este indicat că banii au fost achitați până la încheierea contractului, cât și declarațiile martorului Alexandru Antofciuc confirmă declarațiile mincinoase ale martorului Litra Aliona în această parte.

Cu referire la argumentele părții vătămate Rodica Mohoreanu, precum că ea i-a împrumutat suma de 10 000 lei lui Artur Ghețu pentru faptul că acesta avea dosar penal, astfel s-a stabilit că în perioada incriminată inculpatului - septembrie 2010, Artur Ghețu avea calitatea de inculpat și dosarul în privința acestuia se afla la etapa de examinare în instanța de fond. În noiembrie 2010 a fost pronunțată sentința. Așadar, instanța de judecată eronat a pus la baza sentinței de achitare declarațiile martorului Aliona Litra care nu a recunoscut în fața instanței faptul transmiterii lui Artur Ghețu a sumei de 24 000 lei și faptul achitării sumei de 400 000 lei părții vătămate în mai multe rate, fapt care se mai confirmă și prin înscrierea pe care a efectuat-o inculpatul Artur Ghețu în caietul de culoare roz, ce-i aparține părții vătămate Rodica Mohoreanu, recunoscut în calitate de corp delict.

De asemenea, nu a fost luat în considerație și refuzul inculpatului Artur Ghețu de a depune mostre pentru efectuarea expertizei dactilografice a scrisului.

Cu referire la argumentele părții vătămate precum că în rezultatul acțiunilor de escrocherie din partea lui Artur Ghețu, i-a fost cauzat un prejudiciu în sumă de 48 000 lei, care pentru ea este considerabil, instanța de apel le-a apreciat ca fiind întemeiate și le-a admis, deoarece Rodica Mohoreanu a devenit victima unei escrocherii comisă de către inculpatul Artur Ghețu, acesta a însușit prin abuz de încredere și înșelăciune bani de la aceasta.

11. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către avocatul Ghenadie Odobescu în numele inculpatului în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală prin care solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței.

În motivare recursurilor declarate, apărătorul susține că instanța de apel a admis o eroare gravă și anume contrar prevederilor art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, a pronunțat o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe probele administrate de prima instanță care a pronunțat o sentință de achitare.

Mai mult, recurentul indică că instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor reaprecierii probelor contrară celei date de către instanța de fond ori a respingerii acestei aprecieri.

Totodată, avocatul menționează că prima instanță corect a indicat că, în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă a escrocheriei, or instanța de apel a omis să se expună asupra acestui fapt.

De asemenea, apărătorul susține că conform prevederilor art. 10 Cod penal, instanța de recurs urmează să-l achite pe inculpat de sub învinuirea înaintată, deoarece în urma modificărilor prevederilor art. 190 Cod penal, dispoziția alin. (2) lit. c), a fost exclusă.

12. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea parțială a hotărârii atacate și să dispună rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, dacă constată că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de către recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și-a găsit confirmarea în cauza dată, invocând în acest context următoarele.

Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, instanța de apel în cadrul ședințelor de judecată nu a supus verificării probele privind acuzarea în baza art. 190 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, unii martori nefiind audiați pe viu, instanța de apel nemotivându-și decizia în acest sens.

Astfel, în ședința instanței de apel din 15 iunie 2016, instanța de apel a indicat că se reia cercetarea judecătorească potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu audierea nemijlocită a părții vătămate Rodica Mohoreanu, a martorului Aliona Litra și a inculpatului, punând în sarcina procurorului prezența acestora (f.d. 129, vol. II).

Din materialele dosarului se confirmă faptul că, martorul Aliona Litra la 23 martie 2017, a înaintat o cerere prin care a solicitat examinarea cauze penale, în lipsa acesteia pentru data de 11 mai 2017, deoarece ultima nu s-a aflat în țară (f.d. 156, vol. II), ulterior instanța de apel a omis să o citeze la celelalte ședințe de judecată, punând la baza condamnării inculpatului după o sentință de achitare declarațiile martorului acuzării date la etapa cercetării judecătorești în instanța de fond.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să remarce faptul că, declarațiile martorului Aliona Litra date în ședința instanței de fond, au fost apreciate ca probă ce demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului de către instanța de apel, făcând trimitere la declarațiile altor martori care la fel nu au fost prezenți în ședințele de judecată a instanței de apel, deoarece nu au fost citați legal.

De asemenea, instanța de apel pune la baza deciziei de condamnare a inculpatului, declarațiile martorului acuzării Aurel Breabin, care la fel nu a fost audiat în ședința instanței de apel, iar declarațiile acestuia au fost date citirii în ședința instanței de apel.

Colegiul penal lărgit conchide că, în ședința instanței de apel, au fost audiați pe viu, doar partea vătămată și inculpatul, respectiv numai pe aceste probe a și fost fundamentată decizia de admitere a apelului declarat de către procuror și apelul declarat de către partea vătămată, cu casarea sentinței de achitare și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului Artur Ghețu.

Or, în cazul în care instanța de apel admite apelul, casează sentința total, și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, se impune aplicarea prevederilor art. 101 alin. (4) Cod de procedură penală, care prevede că *„Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate”*, respectiv, instanța de apel nu poate să își întemeieze hotărârea de condamnare în urma unei sentințe de achitare a instanței de fond, în mod exclusiv ori în principal, pe declarațiile martorilor depuse în ședința judiciară a instanței de fond și citite în instanța de judecată în absența lor.

Colegiul penal lărgit remarcă că instanța de apel prin decizia pronunțată a încălcat prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în

drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Așadar, instanța de apel nu a respectat prevederile art. 414 alin. (6) Cod de procedura penală care prevede că, instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința judiciară a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține prin prisma jurisprudenței CtEDO (cauza Dan contra Republicii Moldova, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 05 iulie 2011, nr. 8999/07, art. 6 parag. 1) că „... cei care au responsabilitatea de a decide vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să fie în măsură să audieze martorii în persoană și să evalueze credibilitatea lor. Evaluarea credibilității a unui martor este o sarcină complexă, care, de obicei, nu se poate realiza printr-o simpla citire a cuvintelor sale înregistrate.”

Colegiul penal lărgit reiterează că, revenind la faptele din prezenta cauză, principala dovadă care face diferența dintre relațiile civile și fapta infracțională imputată inculpatului sunt declarațiile martorilor. Restul probelor a fost dovezi indirecte, care nu a putut duce nemijlocit la condamnarea inculpatului, prin urmare, declarațiile martorilor și greutatea dată lor erau de o mare importanță pentru determinarea cauzei.

În această privință, Colegiul penal lărgit susține că, dacă instanța de apel admite apelul cu rejudecarea cauzei, decizia trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărârea, să indice din ce motive ele urmează a fi reappreciate ori respinse ca probe.

Totodată, Colegiul penal lărgit remarcă că instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului nu își motivează decizia, la fel ultima omite să dezvăluie din care motive a admis acțiunea civilă înaintată de către partea vătămate, or o astfel de motivare este contrară rigorilor art. 6 CEDO.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel contrar prevederilor legale și-a întemeiat soluția pe aprecieri subiective, or, Curtea de la Strasbourg statuează că, dreptul la un proces echitabil include obligația tribunalelor de a-și motiva deciziile lor, deoarece absența motivării unei decizii judiciare poate împieta asupra acestui drept.

De asemenea, Curtea Europeană menționează că, judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază deciziile, căci numai astfel, un acuzat poate exercita căile de atac prevăzute de legislația națională.

Instanța europeană a subliniat că *„motivarea unei decizii judiciare este strâns legată de preocupările privitoare la asigurarea desfășurării unui proces echitabil, aceasta permițând respectarea dreptului la apărare. Motivarea este indispensabilă însăși calității actului de justiție și constituie o pază împotriva arbitrarului.”*

Situația descrisă mai sus, nu poate fi corectată în instanța de recurs, deoarece instanța de apel nu a soluționat fondul cauzei. Eroarea comisă nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a concluziona asupra corectitudinii aprecierii probelor și încadrării juridice a acțiunilor inculpatului de către instanța de apel, or conform art. 419 Cod de procedură penală - rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

În atare circumstanțe se consideră, că instanța de apel a comis erori de drept prin încălcarea prevederilor art. 100, 101, 394, 414-419, 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, iar aceste abateri se cuprind în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, superficial a verificat legalitatea și temeinicia sentinței.

La rejudecarea cauzei Curtea de Apel Bălți urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture erorile procesuale comise de către instanța de apel, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel și recurs; să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea aprecierea cuvenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Totodată, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de faptul că prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 (în vigoare 17.08.2018) în dispoziția art. 190 Cod penal, la alin. (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” a fost substituit cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”, iar lit. c) din dispoziția alin. (2) a fost exclusă.

13. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

admite recursul ordinar declarat de către avocatul Ghenadie Odobescu în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 mai 2018, în cauza penală în privința inculpatului *Ghețu Artur XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac, publicată integral la *28 decembrie 2018*.

Președinte

Ion Guzun

Judecători

Liliana Catan

Victor Boico

Anatolie Țurcan

Iurie Bejenaru